

A kormányalakítás szülési fájdalmai

A héber sajtó Ben Gurion koalíciós kísérleteiről

A péntek reggeli héber sajtó a kormányalakítással kapcsolatos problémáknak szentelt vezércikkét. A DAVAR szerint a legtöbb párt, melyet Ben Gurion az utóbbi hetekben tárgyalásmat folytatott, készségeit fejezte ki a kormánykoalícióba való belépésre. „Most fog elválni, mennyi ösztönös volt ezekben a kijelentésekben.”

A lap tudja, hogy minden koalíciós kormányzat kompromisszum alapján jön létre, viszont a koalíció a többség akaratát kell, hogy kifejezze. Igaz, hogy az állam megalakulása óta a Mápáj még nem kapott többséget, de mindenestre a legtöbb szavazatot szerezte meg. Az ország első és második számú pártja között mindig éri volt az arány. Az első Kneszetben 48:19, a második Kneszetben 50:23, a harmadik Kneszetben 45:15. Jóllehet a Mápáj egyedül nem alakíthat kormányt, mégis ez az egyetlen párt, amely nélkül nem lehet kormányt alakítani.

A DAVAR szerint a Mápáj nem kívánja meg koalíciós partnereitől, hogy mondják le pártprogramjuk és hitük alapvető tételeiről, viszont a Mápáj programjában nincs talán egyetlen olyan szakasz sem, amelynek nem volna többsége a Kneszetben és a népből, a legkülönbözőbb pártösszetétel szerint. A leendő partnerek tehát vegyék figyelembe a nép akaratát, amely a július 26-iki választásokban jutott kifejezésre.

A CHERUT péntek reggeli számában az államelnök és Ben Gurion képét közli az első oldalon. A képen D. Ben Gurion khakiszínű ruhában, zsebdugott kézzel beszélget az államelnökkel. A kép alatt a következő szöveg: „Bravo! Zsebtették kezek! Így diskurál” a legnagyobb embere az „államelnökkel”.

A lap karikatúristája a Kneszet épületét mutatja be, rajta a következő felirat: „Allami színház. Premier. Színrekerül a „Koalíció” c. színjáték. Az ajtóra a következő szövegű tábla van kifüggesztve: „A színház igazgatósága sajnálatlaltal közli, hogy az előadást bizonytalan időre elhalasztották, tekintettel arra, hogy a társulat nem tudott idejében elkészülni a próbákkal... A megváltott jegyek egész évre érvényesek.”

A lap vezetőhelyén dr. Jochanan Bader „Incidents, vagy metódus” címmel hozza szü cikkből ismerteti az államelnöki kabinetiroda és a Chérut párt közötti incidenset, amelynek következtében a párt képviselői a kitűzött időpontban — szerda

déli 12 órakor — nem jelentek meg a kihallgatáson. Az ország lakosai — írja dr. Bader — pártállásra való tekintet nélkül sajnálatlaltal értesültek arról a sértésről, amely a Chérut-pártot az államelnökség részéről érte és „ezért meg fogja érteni a követség, hogy nem örömmel, hanem fájdalommal kellett megvédenünk szavazópolgáraink becsületét.”

Bader hivatkozik az angol alkotmányra arra a kitétele-re, amely azt mondja: „The king can do no wrong”, vagyis, hogy a király nem tehet rosszat. Aminek az az értelme, hogy minden cselekedetért a tanácsadói a felelősek. Angliában volt egy miniszter, aki királyának pontos utasításai szerint a polgárjogokkal ellentétes dolgokat művelt. A parlament „királyi korona ellen elkövetett árulásért” halálra ítélte. Még csak meghallgatni sem akarták az érvelését, hogy a király parancsára járt el. Mert ez az érv szöges ellentétben van azzal az alapvető tétellel, hogy a király nem tehet rosszat. „Mi azt mondjuk, — írja dr. Bader — hogy ami áll a király esetében, ugyanaz áll az államelnök esetében is. A kérdés csak az, vajjon az, ami történt, véletlen incidens-e, vagy egy rendszernek a jele, — egy új rendszernek, amely el akarja foglalni azoknak a jogszokásoknak és viszonyoknak a helyét, amelyek az elmúlt hétfői napig érvényesek voltak ebben az országban? Sok minden függ ennek a kérdésnek a megválaszolásától, nemcsak formálisokkal kapcsolatos dolgok, hanem igen lényeges gyakorlati dolgok is. Erre a súlyos kérdésre azonban csak a jövő fogja megadni a választ.”

A Mápám hivatalos lapja, az AL HAMISMAR, „Vizsgálja a Mápáj” című vezércikkében szövege a kormányzati problémához. A cikk elején a párt leendő állásponjtját: A Mápám hajlandó résztvenni egy haladó irányzatú kormány felállításában, amelynek tengerében a három chaluvi munkáspárt áll. A párt csak azt nem tudja, mi Ben Gurion szándéka; a chaluvi erővel való szövetség, vagy a régi társulás a jobboldali polgársággal és a vallásos pártokkal.

A lap szerint, ha egyáltalán lehet közös nevezőt találni a harmadik Kneszetválasztásokon kifejezésre jutott népakaratnak, akkor ez a közös nevező — a rosszállás és elégedetlenség a koalíció fölött, amely az utóbbi két évben ebben az országban uralkodott.

Az Al Hámismár utal arra, hogy a nagyvilágban a kiengesztelődés és a közlekedés szelei fujdogálnak. Ne vessen fel tehát a Mápáj sem a külpolitikai problémákat. Ne akarja ilyen módon elgáncsolni a chaluvi munkás erők összefogását és a haladó kormány felállítását. Az ilyen összefogáshoz a Mápám nyújtja a kezét. Vajjon akarja ezt a Mápáj is? Izrael munkásságának nagy tömegei várják a választ, amely a Mápáj és útjának próbatétele lesz.

Az Achdut Háavodá hivatalos lapja, a LAMER-CHAV is a Mápáj választásáról ír vezércikkét és ajánlja a munkáskormány megalakítását.

A kommunista KOL HAM egyáltalán nem tartja alkalmasnak Ben Guriont a kormányalakításra. A választási hadjárat során — írja a lap — Ben Gurion megmutatta igazi arcukat: Izraelben ő a legfőbb uszi-

tó a kommunizmus ellen. Ő a szovjetellenes tábor feje. A lap aztán „leleplezi” Ben Guriont, aki gyűlöli a szocializmust, elnyomja az arab lakosságot, behódol az imperializmusnak, folyton kardot csörtet és sovinsztajelszavakkal akarja háborúba vinni az országot a szomszédnepek ellen.

„Ezzel szemben — folytatja a Kol Háam — döbbenetes az a mód, ahogy az Achdut Háavodá és a Mápám vezérelt szaladnak, csakhogy bejussanak a kormányba, amelynek élén D. Ben Gurion fog állani. Hát nem tudják ezek a pártok, hogy lejőre kerülnek, amelyen nincs megállás? A Mápám és az Achdut Háavodá közös frontra kell, hogy lépjen a kommunista párttal és közös erővel küzdjen a Ben Gurion-kormány felállításá ellen.”

Vihar az új bankjegyeink körül

A héber lapok után itélve Izraelnek pillanatnyilag két-féle gondolja van: pénzgondok és politikai gondok. A pénzzel nem az a baj, hogy egyre kevesebbet ér és az emberek gyorsan el akarják költeni, túl akarnak adni rajta, nem is az a baj, hogy a kamatja megrádraga. Átlagban 24 százalékos uszorakamatot fizetnek utána, hanem az a baj, hogy — csunya.

Több, mint két héttel ez-előtt, pontosan augusztus 4-én került forgalomba az új bankó, a 10 fontos meg az 500 prutas bankjegy, de Izrael kifinomult izlésű népe egyszerűen nem tud megbárátkozni a művészetlen és primitív izlésű rajzokkal. Még szerencse, hogy nincs kormány, mert ebbe a bankó törtérelbe esetleg belebukott volna.

Az elején még csak megjárta: a karikatúristák és a humoristák sütogették a bárámi zsinagóga romjait ábrázoló virágos bankó lángjánál a maguk kis pecsenyéjét. De azután a bankókrízis befeszkelte magát az irodalmi és művészi mellékletekbe, majd a vezércikkbe. A komoly nagy lapok — a Háarecél az élen — hosszú vezércikkben kiméltelenül ostorozták a pénzügyminisztert, az Al-lami Bank kormányzóját és mindenkit, akinek valamelyes felelőssége és köze van az új bankjegyekhez. Egyáltalán — kérdezték a lapok — hogyan lehet ilyen izléstelen pénzzel a kultúrnepek színe előtt megjelenni?

A lapok sarokba szorították a pénzügyminisztert adja ki a bűnöst, nevezze meg a rajz szerzőjét. A pénzügyminiszter azonban őrt a titkot. Az sincs kizárva, hogy a szerencsétlen műkedvelő grafikus időközben külföldre menekült, elbujdosott — bánatában és féltelmében.

Mint minden nagy ügy, a végén a bankó-botrány is a minisztertanács elé került. A legutóbbi minisztertanácsban nem kisebb ember, mint Dávid Ben Gurion tette szóvá az ügyet. A jelentések szerint Ben Gurion azt mondta, hogy a pénzzel szembe fordított moderniztikus rajzok kiábrándítólag hatottak rá és sürög felvilágosítást kért a miniszteről és a miniszterelnöktől.

A baj sosem jár egyedül: a kiábrándítólag ható rajzok kapcsán Ben Gurion szóba hozta a bankjegyek szereplő „loázit” (nem héber) szöveget is. A héber és az arab szövegen kívül ugyanis angol nyelven is rajta van, hogy milyen névértéket képvisel az illető bankjegy. Ben Gurion az iránt érdeklődött,

Májusban visszaesett az ipar termelékenységé

Bachi professor a drágasági index megállapításának technikájáról

Jeruzsálem, (Az Új Kelet tudósítójától). — Az izraeli ipar termelékenységé 1954 december 31-étől 1955 április 30-ig 25 százalékkal emelkedett — május hónapban viszont 21 százalékkal esett vissza (ugyan-csak 1954 december 31-éhez viszonyítva). — jelentette ki tegnap Bachi professor, az állami statisztikai hivatal vezetője. A májusi visszaesés oka normális szezonjelenségnek nevezhető, mert a tavaszi ünnepek idején az időleges pénzhőség serkentő hatást gyakorol a termelésre.

Bachi rámutatott az ipari termelékenységi index nemzetgazdasági fontosságára. Az 1952-ben keresztülvitt alapos ipari statisztikai vizsgálatok felölelik az összes izraeli ipari üzemet, amelyek legalább 15 munkást foglalkoztatnak. Az adatok állandó ellenőrzése lehetővé teszi az ipari termelékenység minden ingadozásának azonnali diag-

nózisát. A termelékenység-re vonatkozó és tudományos pontossággal kidolgozott adatok lehetővé teszik a hatóságoknak, hogy a kellő időben elejét vegyék a termelésben előforduló nagyobb visszaeséseknek.

Egy kérdésre válaszolva a professor elmondta, hogy a drágasági index összeállításánál kizárólag a statisztikai hivatal által kidolgozott, tiszta tudományos alapon gyűjtött adatokat vesznek figyelembe és nem lehetnek tekintettel az időlegesen keresztülvitt mesterséges árcsökkenésekre. Bachi professor itt a pénzügyminisztérium által a gyűlölés és a zűldség után az utóbbi napokban a termelőknél juttatott szubszidiáumokra gondolt. A statisztikai hivatal az indexbizottsággal karöltve a jövőben is a szigorú tárgyalgosság alapján fogja a drágasági index ingadozásait megállapítani.

A szombati barátságos labdarúgómeccsnek magukon viselték a „bemelegítő” jellegű és nem voltak különösebben érdekesek. Az eredmények a következők: Hápól Tel Aviv — Makhaba Petach Tikva 2:2 (2:0), Makhaba Haifa — Makhaba Natanya 4:2 (1:0), Betár Tel Aviv — Makhaba Jaffa 3:0 (1:0), Betár Jeruzsálem — Hápól Chendera 5:0 (2:0), Makhaba Ezerajim — Hápól Rimon Le Chon 1:0 (1:0), Hápól Petach Tikva — Hápól Haifa 5:1 (2:1).

Rekordek az úszóversenyben
A Hápól Givat Cháimban úszóversenyt rendezett, amelyen Joram Mendelbaum úszóversenyző 25 a száz méteres gyorsúszásban 1:02,9 rekordidő alatt nyerte meg. Az előző rekordot Buek tartotta 1:02,4 perccel. Kitűnő volt Uzi Rosen eredménye, aki a száz méteres hátszűzást 1:14,4 és Gavriel Neor, aki a száz méteres mellszűzást 1:20,6 és az ifjú Gadi Permann, aki ugyancsak a száz méteres mellszűzásban 1:28,0 időt ért el.

A Hápól rezevoti versenyen a Hápól ének-hárfárdíj csapatja a 4x100 méteres gyorsúszóversenyt 4:41,2 perccel kitűnő idővel nyerte meg.

Ausztria — Magyarország 33:29

A két régi rivális között a Budapestben megrendezett kerékpáros pályaversenyt az osztrákok nyerték meg minimális különbséggel. A múlt hónapban lefolyt országúti versenyen is Ausztria esmét győzött. A magyarok reváncsértélete nem sikerült, de nem sikerült a két válogatot között a baráti legkört sem biztosítani. A verseny után az eredmény nem bírték ki, a díjkiosztás elmaradt, de elmaradt az ünnepélyes bankett is, amelyet már előzőleg meghirdettek.

Ausztrália

A Davis-Kupa döntőjében
Philadelphában játszott Ausztrália és Olaszország Davis-Kupa csapatgyőzelem ellen a döntőbe utazott. Az eső miatt kétféle elhalasztott mérkőzés végére sikerült megvárni és Ausztrália az előző második napon szerzett három győzelemmel megnyerte az elődöntő mérkőzést. Hoad — Gardini 6:3, 6:2, 6:0. Hoad a múlt héten győzelem formájában a japánokkal szemben.

Kétségtelen, hogy az új bankjegyeket előbb-utóbb be fogják vonni. Hogy is mondta a Háarec? „Ilyen izléstelen pénzzel nem lehet a kultúr világ színe előtt megjelenni.” Hogyan nézzen tehát ki az új izraeli pénz?

A megoldás kézenfekvő. Csodálkozom, hogy eddig senkinek sem jutott eszébe. Minthogy az ország négy évre választott Kneszetet, az összes nagy problémához hasonlóan ezt a kérdést is pártokulcs szerint kell megoldanunk. (A terv feltételezi, hogy a tóra nagyjainak tanácsa időközben megadja a hozzájárulását.) A cím letételek a mandátumok számahoz kell igazodniuk. A negyven fontos bankjegyen Ben Gurion képét kell szerepeltetni, — a másik oldalon Széd Bokér látkepe. A 15 fontos bankjegyen Menachem Begin képe — túldoldali jelenet Jaffa ostromáról. Legyen 13 fontos bankjegy is, rajta Perec Bernstein képe — a másik oldalán virágzó párdesz, vagy füstölögő gyárkémény. A 11 fontos — Schapira, túldoldal — szombati utcáriszlet templommal, csak gyalogjárók közlekednek, 10 fontos — Tabenkin, túldoldal — kibuc, traktor, 9 fontos — Méir Jáari, a 6 fontos egyik oldalán Reb Ice Meir Levin rajbit, míg a másik oldalán Smuel Mikuniszt ábrázolná. Egészen biztos, hogy az 5 fontos (progresszív párt és arabok) bankjegyek problémáját is meg lehetne oldani. Csak azt nem tudni még, honnan fogjuk venni az egyfontos bankjegyeket, meg az 50 és 25 piasteres papírváltópénzt. Lehet, hogy ezt a kérdést a városi tanácsok hatáskörébe kell majd utalni. (sch. d.)

Gyenge kifogás

A nehézségi boxvilágban, Rocky Marciano, a jövő hónapban mérkőzést vív címének megvédéséért az angol Cockell ellen. A világbajnok erre a válladra is elhelyezkedés késői. Sparring-partner az amerikai Felix Antonio, akivel már 60 menetet át gyakorolt. Antonio 10 győzelemmel és 10 döntetlennel rendelkezik, míg már-már 6 maga is azt hitte, hogy szabályos mérkőzésben sem lesz gyengébb Marcianonál. Unszó sára a világbajnok beleegyezett abba, hogy komoly „házbajnokok” vívják egymással. Felix Antonio azonban rosszul járt, mert a féltelmes öklös világbajnok már az első meneten kiütötte. Amikor Antonio végre magához tért, kijelentette, hogy versenyt nem kíván folytatni, akivel 60 menetet gyakorolt együtt, élénk derűvel fogadta a mentőget.

O H E L
Tel-Aviv, aug. 21., vasárnap
ELDORADÓ
(Minden jegy elkelt)

Nyári nadrágok
Nyári kabátok **teljes kiárusítása**
LESZALLITOTT ÁRAKON.
PRESSLER TEL-AVIV 20.
Ben Jehuda

A BNEHERZL közleményei:

A Bné Herzl kultúrendezvényei keretében hétfőn, augusztus 22-én este 7 órakor dr. Ungár Béla tart előadást „Az érem két oldala, pozitívumok és negatívumok Izraelben” címen, a Savoy-szálló kert-betyiségeiben.

1955 augusztus 29-én lesz kultúrfeladatokkal teli évadjának ünnepélyes záróestje, mikor is Danzig Hülfi tart előadást.

Az ősi ünnepek istentiszteletére a templom-ülöhelyek már eljegyezhetők a titkárságnál.

AZ ÚJ KELET
1955 augusztus 12-iki keresztrefjénypályázatának nyertesel:

1. Pitevan Emma, Naharia, Nordkirkun 9.
Pierre La Mure: Moulin Rouge.
2. Ballo Zsuzsi, Magdi, Reehov Chamkin
Márai: Béke Ifjában.
3. M. Somogyi, Malib, Sbaar Menashe Gimel.
Kecskeméti M.: Focsketrédia

BERLIN 1955-BEN

Most tért vissza Németországból közel félszázéves tanulmányútjáról Bokor Mose, az Izraeli Villanytermelői Társaság egyik régi főmunkavezetője, akit a cég küldött ki a jövételi szálítások szerződése keretében. A villanytermelés ugyanis nemcsak elavult felszerelést újítja fel, hanem a meglévő telepeit négy új, hatalmas áramfejlesztőüzemmel bővíti ki. A grandiózus terv végrehajtásához szükséges gépek egy részét a német jövételi keretén belül szerzik be. A villanytermelő gépeknek a felszerelése, gondozása és javítása tetten szűksége az izraeli szakemberek kiküldését, akik a helyszínen tanulmányozzák a szükséges műhelytechnikákat és hasznátve, itthon folytatják munkatársak oktatását.

Bokor Mose, akinek útlevelébe 1955 januárjában a tel-avivi angol követség nyomta bele a német beutazási engedély pecsétjét, a Nyugat-Berlinben lévő A. E. G. világ cég gyárában folytatta tanulmányait. Több, mint négy hónapon keresztül keményen dolgozott a lakatos, az esztétikus és a szerelő osztályokon. Ily módon alaposan kitanulhatta a villanygépek gyártásának legintimebb titkait, a legparányibb csavar gyártásától kezdve, egészen a 17 ezer Volt feszültséggel dolgozó gépek szereléséig és javításáig.

Német munkatársainak iránta való viszonya igen kollegális volt. Előzetesen, mindenben igyekeztek a segítségére lenni sokat és barátságos érdeklődtek Izrael és az ország különböző problémáit iránt. Berlini tartózkodása alatt csak egy esetben találkozott a nyit antiszemita mus jelével. Munkatársai előre felhívták figyelmét a hangosan zsidóóra, aki

Radio

5715 Elul 3.
1955 augusztus 21., vasárnap
Az izraeli rádió magyar adása este 9 órakor: Hírek; „Hilgates-lakótel - haláltáncok”, - A. A. adások a 407 és 408 m. hullószáma 33.3 és 43.3 m. rövidhullám-hosszon hallhatóak.

6: A halál rádió adása, - 6.30: Műsora, - 6.35: torna, 6.45: zenélő óra, 7: hírek, 7.10: hangversenyek, 12: déli zene, 12.50: a házasszonyok kívánságversora, 13.30: hírek, - 13.45: népdalok, 16: vasárnapi zene a keresztény lakosság számára, 16.40: kétnyelvű számok, 17.30: ifjúsági műsor, 18: hírek, 18.15: hírek könyvszerű héber nyelven, 19.02: operaférfi (Gerahwin: Forgy and Bass e. operából), 20.15: Tűzhelyeszték (Daniel 7-8), 20.30: hírek, 20.45: az izraeli filmharmadik zenekar hangversenye: Dabizetti: „Szerelmi bájital”, a opera I. és II. felvonása, 22.05: héber dalok, 22.25: tánczene, 23: hírszövegezés.

Férfiakkal műsor:
Hírek: angol 13.45, 22.15; francia 14, 18.30; jiddis 19; román 20.45 és magyar 21 órakor.
A hadsereg rádiója:
18.35: Izraeli dalok, 19.10: „Intermezzo” (énekzámok), - 19.45: kevert szerzemények: Bizet, Delibes, Offenbach, Johann Strauss műveiből, - 20.45: zenés műsorok, 21.15: tánczene.
Jiddis műsor:
19.15: Zenélő bevezető, - 19.19: hírek, 19.30: „Tanuljunk egy héber dalt”, - 19.45: héber nyelvleckék.

TEL-AVIVI MOZIK HETI MŰSORA:

ALLENBY: The silver whip
ARMON DAVID: Miami story
CHEN: Mindenkiel megtörtént
EDEN: Mi bűnösök
ESZTER: Mennyi szerelmi
MIGDALOR: Anna Oress
MUGRABI: Lucky me
OPHER: Chi e senza peccato
OSHER: Witness to murder
SHERON: A Paradise-ügy
TAMAR: Híres
YARON: Róma, 11 évszázad
ZAMIR: Puccini

mint régi, meggyőződéses náci van nyilvántartva.

Bokor 40 márká napidíjat kapott a jövételi bizottságtól, ami az ottani viszonyokat illetően igen tekintélyes összeg. A pénzt a legjobb belátása szerint használhatta fel. Vendéglőben étkezett és szállodában lakott, mert nem akart pénzt használni, a németek közé keveredni. A német munkás heti 48 órát dolgozik, a mi munkaviszonyainkhoz hasonlítva igen keményen. Példás a rend és a munkafegyelm is meglehetősen nagy. A német munkás öntudattal dolgozik, mert tudja, hogy ezáltal lerombolt országot építi újjá. Magas munkatejesítményük egyik okozója a magas életmódnak és a szűkebb gazdasági felülvizsgálásnak.

A munkabérekben nagy eltérés van az egyes fizetési fokozatok között. Ezért azután a legtöbb munkás, vagy tisztviselő a legmaximálisabb szakmai tudást igyekszik elsajátítani.

Berlin két része - meséli Bokor - szembeötlően különböző egymástól: A nyugati övezetben élénk és lüktető az utcák képe. Színes plakátok és hirdetések szárai tudatják, hogy a szabad kereskedelem és a nyomában járó hirdetési kampány eljés erejében virágzik. Éjszaka tengerenyi színes neoncső fényében fürdik a város.

Az emberek ruházata sokszínű és mutatós. Kelet-Berlin teljesen ellenkezője nyugati társának. Az utcákon alig láthatók emberek. Plakátok, színes hirdetések is hiányoznak. Itt nincsenek vetélkedő politikai pártok és a szabad kereskedelem sem létezik. Az államosított üzletek eleve kizárják a szabadverseny fogalmát, viszont teli vannak jó és (nyugati árákhoz viszonyítva) igen olcsó áruval.

Éjszaka nincsenek transzparenszek, csak a villanyujgások futó híreinek fénye világít.

Az emberek itt olyan egyszerűen öltözködnek, hogy már a puszta, külső megjelenésükről is megállapítható a lakosok hovatartozása. A két városrész között, nincsen semmi határkorlátosság és így a lakosság szabadon közlekedhet az egyes övezetek között.

A nyugati márká magasabb valutáris értéke, valamint a keleti övezetben uralkodó olcsóság és pénzhiány igen furcsa gazdasági helyzetet teremtet. Például, eredeti orosz kaviár, ami keleten fél márkába kerül, nyugaton nyolc márkás hivatalos áron kerül forgalomba. Ugyanez az áru a nyugati fekete piaccon, két márkába kerül.

A főnk gazdasági helyzet következményeként Nyugat-Berlin sokáig Keletre járt át vásárolni, amíg a keleti hatóságok szigorúan be nem tiltották a nyugati márkáért való eladást.

Ez a tilalom annyira szigorú, hogy keleti márká hiányában Bokor még egy pohár sört sem tudott kapni, pedig váltig bizonygatta, hogy külföldi. De még ez sem segített.

Berlin mind két részében nagy a kulturális élet. Színházak, az Opera és a koncertterem zsúfolásig vannak a látogatókkal. De a keleti övezet kulturális névjaja sokkal magasabb nyugati szomszédjainál. Ez nem csoda, mert a legjobb német művészek keleten játszanak, ahol az állam hőkezelést támogatja a művészeket és a művészetet.

A kelet-berlini opera állandó műsorán, a Bohémélet, Tosca, Trubador és a Peer Gynt szerepel. Egy

jegy ára 30-40 izraeli piasternek felel meg, tehát felülően olcsó.

A operett-színpadok, főleg német szerzők darabjait mutatják be. A színházak műsorát nagyrészt a német klasszikusok darabjai alkotják. A főhelyet Goethe és Schiller színi művei foglalják el. „Izrael” szerző darabját is játsszák Berlinben. A Halfáról visszavándorolt Arnold Zweig „Bonaparte Jaffán” című történelmi drámája nagy sikerrel fut.

Berlinben négyfajta zsidóval találkozunk az ember. Az izraelit, a külföldieknek és egy önálló, szabad ország fiatal kijáró tisztellett fogadják a németek. A lágeréből visszatért német zsidó egyrésze igyekszik asszimilálódni, a másik része szerényen, minden házigondos nélkül próbál a zsidó hagyományok szerint élni.

Szép számmal találhatók Izraelből a „német szülőháza” visszatért zsidók is. Ezek élnek a maguk kiépített életét, míg izraeli születésű gyermekeik Izraelről álmodnak és azon igyekeznek, hogy ismét visszatérhessenek. Ennek a fiatal-

adgnak semmi köze sincs Németországhoz.

Legnagyobb és legfeljebb azonban a lágeréből felszabadult és ottmaradt, főleg lengyel-magyar származású zsidók csoportja. Kihívó, hangoskodó, sznob és felvágó viselkedésükkel ezek egyre jobban élesztetik a szunnyadó antiszemita tüzet. Ezek az emberek a háború utáni konjunkturát ügyesen kihasználva gazdagodtak meg. Még ma sem dolgoznak, nem is akarnak. A Joint és UNRRA-szolgálatok beszűntetése óta valutázletekből és a fekete piac felvirágoztatásából élnek. Izraelről hallani sem akarnak, sőt a lehetőség szerint még uszítanak is ellene.

Kínos meglepetés volt Bokor számára az autóbussza váró németek fegyelmezetlen viselkedése. Nem ismerik a „tor” fogalmát és autóbussz jöttekor 30-40 ember egyszerre rohanja meg a bejáratot.

Miően a nagy tolongásban egy elikkres német, nő éppen a szemét készült kihököni az esernyőjével, dühösen kiáltott:

„Szégyelje magát a „civilizált Európa!” Nálunk, a „vad Ázsiában” nem fordul elő ilyesmi!

A németek megsegényelése soronkívül engedték fel szállni. Fuchs Avrahám

HÍREK

Ros-hásáná üdvözlőlevelet szeptember 11-ig beszárítva yemünk fel külsőre. A legkisebb üdvözlőlet megjelenési díja 5 font 500 pruta (rends ár, minden felár nélkül) Küldje be már most ros-hásáná üdvözlőlevelet!

— Szász — a héber világ-szégyelvény elnöke. — A héber világkongresszus tanácskozással a „Romek, a rendőrség politikai ellenfele ellen folytatott megvetendő harcok miatt”. Az egyesület tagjából albizottságot létesítettek, amely segítségére lesz Grünberg védőjének az igazság felderítésében „a hatóságok által Grünberg ellen folytatott rágalmazó hadjáratban.” Az egyesület az igazság barátaival és a tisztá leghíresebb emberekkhez fordul. A gyűlésen résztvett Malkiel Grünwald is.

Romek védelmében.

A Lechl egykori tagjának egyesülete Jeruzsálemben gyűlést tartott, amelyben határozatot fogadott el Reuven Grünberg (Romek) támogatására érdekében. Mint ismeretes, a rendőrség életveszélyes fenyegetés és zsarolás, valamint törvénytelen kamatzedése címén eljárást indított Romek ellen és a tárgyalás most folyik. A gyűlésen elhatározták, hogy tiltakozó táviratokat írnének az igazságügyminiszterhez, valamint a Kneszet törvényhozó bizottságának tagjaihoz, a „Romek, a rendőrség politikai ellenfele ellen folytatott megvetendő harcok miatt”. Az egyesület tagjából albizottságot létesítettek, amely segítségére lesz Grünberg védőjének az igazság felderítésében „a hatóságok által Grünberg ellen folytatott rágalmazó hadjáratban.” Az egyesület az igazság barátaival és a tisztá leghíresebb emberekkhez fordul. A gyűlésen résztvett Malkiel Grünwald is.

Atóm és szerelem

Dr. Rolf Stevert svéd orvos, a stockholmi rádió fizikai intézet vezetője, elmondta az atomkonferencián, hogy Svédországban most a rádióaktivitás és a szerelmi élet közötti összefüggést tanulmányozzák. A svéd tudósok megállapították, hogy az emberi test radioaktív anyagokat tartalmaz. Ezek a férfiak nagyobb mennyiségben fordulnak elő, mint a nők, de 65 éven felüli embereké már nem észlelhetők.

— Pórujár a torkos munkás. Eljáhu Neumann, a natanjai Ingomgyár 41 éves munkásának eredeti módon sikerült lépéscsalnia a gyár háziszarkáját, aki rendszeresen désmálta a munkások által a jégszekrényben. Neumann egy üveg vizet készített elő, amelyet Ama-nyaggal kevert, majd nyugodtan várta a fejleményeket. Tíz óra tájt a gyár egyik munkásnője, a 35 éves Rivka Szalin a jégszekrényhez ment, kivette az üveget és jót hozott belőle. Azonnal görcsök fogták el és eszméletlenül állapotban beszállították a Beilinson-kórházba, ahol gyorsorvosi alkalmazzák nála. Kihallgatása során Neumann azzal védekezett, hogy csupán azt akarta megállapítani, ki issza meg mindennap az ő hűsítőitalát.

Szdomban van víz

A geológia Intézet jelentése szerint az utóbbi időben a Szdom környékén végzett kutatások arra engednek következtetni, hogy ártézi-kutak révén nagymennyiségű talajvizet lehet nyerni. Mint ismeretes, Szdomban a vízprobléma csak az állam meg alakulása után merült fel, mert a kálisóművek vízforrásai Transzjordánia kezébe kerültek. A geológusok megállapítása szerint a mélyvizek forrása a Hebronról délre eső hegyvidékben és a Negev északi részében van. Ezek a hatalmas talajjavító víztárolók mintegy 100 méter mélységben vannak kavicsréteg között. Minthogy Szdom jóval mélyebben fekszik, mint ezek a földalatti források, a víz állandó nyomás alatt áll és anélkül, hogy meríteni kellene, önmagától fog előbuggyanni az ártézi kutakból.

Bé-Bráknban átadó MISZADA, jó megfigyelés 2 családunk, 10.000 font. Atadé makolek, 3000 font. Eladó Tuvva-útel, 6000 font. Kétszobás luxusház 5.300 fontért eladó. Rosenthal, Bé-Brák, Kárisonim-u. 3., Bank Leumi mellett.

OSHERET, hávezetőknek mélyreható keresés, ásványos Etna David, Allakóvettő, Tel-Aviv, Ben Jehuda u. 318., telefon 10-12, órákban 4-8-ig.

30 ES ÚJ KONVET olvasás a Jamber Elzeva kútnaknyitóról. Tel-Aviv, Allenby 84, udvarban. Kinyitást a legnagyobb áron vesszük.

AIR FRANCE

Különleges ajánlat!

Ha

TELAVIV-PÁRIS

jegye van,

felülfizetés nélkül

ellátogathat:

AMSZTERDAM	GENF
és	és
BRÜSSZEL	ZÜRICH
vagy	
DÜSSELDORF	KÖLN
FRANKFURT	NÜRNBERG
MÜNCHEN	STUTTART

Bővebb felvilágosítás az Ön utazási ügynökénél.

AIR FRANCE

Tel-Aviv: Telefon 67307/8. Haifa: Telefon 2942. Jeruzsálem: Telefon 2655.

Dulles sürgeti az izraeli-egyiptomi megegyezést

Amerikai újságíró az arab menekültekről

New-York (STA). - A három nyugati nagyhatalom komoly lépésekre készül, hogy megakadályozza a gázai tárgyalások megszakadását — jelenti a zsidó tavirati iroda. Foster Dulles külügyminiszter az elmúlt napokban

magasrangú angolai és francia diplomátákkal tárgyalt arról, hogyan lehetne Burns tábornok elnöklete alatt komoly izraeli-egyiptomi tárgyalásokat létrehozni.

Hammarskjöld UNO-főtisztár azt kívánja, hogy még az UNO szeptember 20-án kezdődő közgyűlése előtt valami megegyezés jöjjön létre a két ország között. Az UNO vezetőségében attól tartanak, hogy Burns tábornok erőfeszítései teljesen csődöt mondanak. A tábornok állítólag utasítást kapott, hogy mindent megtegyen a megbeszélések folytatása érdekében és ha nem sikerül teljes egyezményt létrehozni, legalább egyes pontokban kisérelje meg az egyeztetést.

Miért nem adnak pénzt az araboknak?

New-York (STA). - A New-York Post munkatársa, Dorothy Fleeson, aki hetek óta járja a Közelkeletet, részletes beszámolót közölt az arab menekültek sorsáról. - Az arab államok nem egészen ötmillió dollárt áldoztak a menekültek támogatására, ami nevésségesen csak egy részét fedezte. A kis Libanon, amely súlyos gazdasági bajokkal küzd,

Huzavona az amerikai-kínai tárgyalásokon

Genf, (UP). Az Egyesült Államok és Kína nagykövetei tegnap újabb eredménytelen megbeszélést tartottak. Az amerikai küldöttség szóvivője közölte, hogy semmi haladást sem értek el a Kínában fogvatartott 41 amerikai állampolgár kiszabadításának kérdésében, de kedden ismét folytatják a tárgyalást.

Washingtonban Richard Nixon alelnök kijelentette, hogy a genfi megbeszélések nem nagyon biztató mederben folynak. Amíg Kína nem bocsátja szabadon az amerikai polgárokat, nincs kilátás haladásra a genfi megbeszéléseken.

ELŐSZÖR IZRAELBEN: fagyasztott narancslé

A rehovotti „Jafora”-gyár az idén amerikai mintára készült sűrített és fagyasztott narancslévet gyárt. - A fagyasztott narancslé komoly hírnévre tett szert az Egyesült Államokban és sokkal többet adtak el belőle, mint az összes többi gyümölcslevek közül együttvéve.

Ennek az oka a következő: a fagyasztott narancslé nem pöttlék, hanem természetes gyümölcsle, amelyet megfagyasztanak és íze, mint a gyümölcsé, illata üde és főleg: mindazokat a vitamínokat tartalmazza, mint a friss gyümölcs.

Most Izraelben is, — kapható az Artik-Kartiv elárúsító helyeken. (*)

103 ezer menekültet fogadott be, ami 8 százalékkal növelte az ország lakosságát. Libanon nem adott a menekülteknek állampolgárságot sem munkaengedélyt. Transzjordánia félmillió menekültet fogadott be, akiknek állam polgárságot és munkajogot adott, ezzel egyharmaddal növelve lakosságát. Itten inkább az a kérdés, hol találjanak a menekültek munkát, mert az országban alig akad munkalehetőség. A négy millió lakosú Szíria csak 88 ezer menekültet engedett be. Az egyiptomi megszállás alatt lévő gázai sávban 214 ezer menekült van, szóval ugyanannyi, mint az eredeti lakosság száma.

A világ felelt

A palesztinai arabok nagy része ugyan rossz mezőgazda — folytatja Dorothy Fleeson — azonban általában mégis magasabb szinten álltak, mint a többi arab országok lakosságának nagy része. Ez a tény lehetővé tette volna a menekültkérdés megoldását, de a menekültek nem akartak chaluç szerepet játszani az arab országokban, hanem visszakivándoroltak hazájukba.

Az UNO menekültsegélyző bizottsága azt tapasztalta, hogy az arab politikusok nagy része realista és a vitát közös nagymesterre. Csak most tudták rávenni őket, hogy a menekültek sátrai helyébe nagyszámú beton-

házat építsenek. Az arab politikusok mindig azzal érveltek, hogy amint a menekültek emberibb módon fognak élni, a világ azonnal megkezdik a szanvedéseiket. Ez talán igaz, de az is tény, hogy még mindig itt állnak az első világháború örmény menekültjeinek a nyomortanyái. Ugyilátszik, hogy a világ minden körülmények között a feledésre hajlik — állapítja meg Dorothy Fleeson.

Lezárult az atomkonferencia

(Első oldali cikk folytat.)
ren még sok tanulivalója van. Az atomkutatók terén előrehaladottabb államokkal való együttműködés rendkívül fontos Izrael számára, mert az országnak életkérdése az új erőforrások kifejlesztése.

Genf (UP). - A genfi atomkonferencián megegyezés jött létre a franciák és a németek között közös atomanyag-központ felállításáról. A tervet a nyugat-európai szén- és acél-egyesmény (Schuman-terv) keretében akarják végrehajtani és így Olaszország, valamint a három Benelux-állam is tagja lenne a központnak. A közelebbi részleteket a Schuman-terv tag államainak szeptember 6-ra kitűzött brüsszeli konferenciáján fogják megbeszélni. Az atomanyagok terén hasonló együttműködést akar-

A Sabbat-rendelet premierje Jeruzsálemben

Elvívta tettlegesség is előfordult

Jeruzsálem, (Az Új Kelet tudósítójától.) Tegnap volt a jeruzsálemi „Sabbat-rendelet” premierje, amely több helyen botrányos jelenetekhez, sőt tettlegességhez vezetett. A jeruzsálemi városháza által kiadott és Mose Sapira belügyminiszter által még július elején jóváhagyott szabályrendelet szerint vendéglőknek péntek este 10 órától másnap reggel 9-ig zárva kell lenniük. Ettől csak szombat délelőtt 9-től délután 3-ig szabad magában a vendéglőben felszolgálni, délután 3-tól a sabbát kimenetelig pedig zárva kell tartani.

Sabbát délután a King Georgeon és a Jaffa úton sétáló közönség méltatlankod-

va vette tudomásul, hogy a kioszkok nagyrészt nem szolgáltak ki gázost, szendvicset és cigarettát. Ennek következtében többhelyütt hangos jelenetekre került sor, különösen akkor, amikor a vallásos negyedekből rekrutálódó közönség erőszakoskodik megakadályozni a kioszkokban a kiszolgálást.

Véres harcok Marokkóban

(Folyt. az 1-ső oldalról)
lyett azonban külön-külön tárgyalnak a marokkói politikusokkal.

Közben a francia kormány fizetésemelés útján fokozta Északafrikában állomásozó csapatainak harcikervét. A

45.000 olé a követelőző évben

50 millió font szükséges

Jeruzsálem, (Az Új Kelet tudósítójától.) A Szochnut vezetőségének pénteken, dr. Nachum Goldmann elnöklete alatt megtartott ülésén, S. Z. Strágáj, az alijaoosztály vezetője ismertette az észak-afrikai zsidóság súlyos helyzetét és kérte, hogy a követelőző évre, vagyis az 1955 októbertől 1956 szeptemberéig terjedő időszakra 45 ezres minimális bevándorlási kvótát állítson be a Szochnut, amelynek keretében elsősorban az északafrikai zsidóság

alijáját kell lehetővé tenni. E. Dobkin ezzel kapcsolatban azt javasolta, hogy hivják össze a zsidó vezetők vitélkonferenciáját, amelynek feladata legyen az alijja finanszírozásához szükséges mintegy 50 millió font előteremtése.

A kormány a kabinet mai ülésén szintén foglalkozni fog az alijja kérdésével és az egyeztető bizottság által ajánlott 45 ezres alijja anyagi feltételeinek előteremtésével.

Izrael parlamenti küldöttsége a skandináv államokban

Az interparlamentáris unió 44-ik évi konferenciája augusztus 24-én nyílt meg Helsinkiben. Izraelből 8 tagú parlamenti küldöttség indult a konferenciára. Pinczás Lavon volt hadügyminiszter vezetésével. A nyolc képviselőn kívül részt vesz a küldöttségben M. Rozetti, a Kneszet titkára is. A küldöttség első csoportjában J. S. Sapira (Mápjá) és Jizhár Hárári (progreszsziv) pénteken már elhagyták az országot. „A nemzetközi politikában bekövetkező változások miatt a reményt öbrasztá ben-

nünk, hogy felvehetjük a kapcsolatot a Szovjetunión zsidóságával”

— mondotta a két képviselő a luddi repülőtéren. Az izraeli küldöttség egyébként meghívást kapott Svédország, Norvégia és Dánia parlamentjeitől, hogy tegyenek látogatást ezekben az országokban. A svéd és norvég meghívás voltaképpen visszaadása az izraeli meghívásnak, amelynek a két skandináv állam képviselői 1951-ben tettek eleget az Isztambulban megtartott interparlamentáris konferencia után.

Megnyitotta a jamboree

Niagara (UP). A kanadai Ontario tartomány kormányzója és Kanada főcserkésze Vincent Massey tábornok tegnap ünnepélyesen megnyitotta a cserkészek nemzetközi jamboree-ját. A tábornok előlőt szívesen megemlékezett a cserkészekről, akik a világ hatvan államából sereglettek össze. Izraélt kilencztagú cserkészcsoport képviseli a nemzetközi összejövetelen. - A cserkészek a hét végén nagyban készülődnek a jövőheti gyakorlatokra és előadásokra, amelyekre az izraeli csoport népdalokat és izraeli táncokat mutat be.

Csempészek felvonulása a vizsgálóbíró előtt

Tizenegy gyanúsított ellen rendeltek el vizsgálati fogságot

A telavivi járásbíróson pénteken 11 ember ellen rendeltek el vizsgálati fogságot azon gyanu alatt, hogy öt különböző csempészési bűncselekményben voltak bűnrészesek. Cvi Goldberg, Pinksker utca 21 szám alatti lakost, mint a Halperin-féle csempészecsoporthatodik tagját tartóztatták le és Magori járásbíró 7 napi vizsgálati fogságot rendelt el ellene. Goldmann rendőrtiszt elmondotta a bíró előtt, hogy a rendőrségen vallomás hangzott el, amely szerint Goldberg kifizetett bizonyos összegeket. A házkutatásnál noteszt találtak nála, amelyben ügyfeleinek névsora volt minden név mellett feltüntetve az átutalt összegek. Ezeket a neveket a rendőrség megtalálta azokban az utasításokban, amelyeket a Halperin-csoport tagjainak külföldről küldtek. Ezeket a leveleket Mose Halperin, a letartóztatott két telavivi Halperin Svájcban élő fivére küldte. Goldberg postaládájában ezenkívül megtaláltak 600 dollárt.

Játékkártyák

A másik csempészecsoporthatodik tagját a vizsgálóbíró elé vezették, játékkártyákat és más tárgyakat hozott át a transzjordán határon. A banda tagjai közül 300 font óvadék ellenében szabadlábra helyezték Jesájahu Magdovits choloni lakost, az egyetlen zsidó gyanúsítottat, míg Maszmie falu négy lakója ellen 7-7 napos vizsgálati fogságot rendeltek el. J. Spirero várfelügyelő elmondotta a tárgyaláson, hogy a piacot három hónap óta különböző csempészarukkal árasztották el, amelyeknek forrását nem tudták megállapítani. A kereskedők, akiknél az árut megtalálták, valamennyien azt állították, hogy ismeretlen arabtól vásárolták, aki olykor-olykor érkezik Tel-Avivba. Legutóbb a hatóságok azt az értesülést szereztek, hogy az arab elegáns Oldmobil autójával szokott Tel-Avivba érkezni. Ezen a nyomozás során a rendőrség szerdán letartóztatta a gyanúsítottakat, amint Magdovits choloni háza mellett 100 tucat játékkártyát raktak le a kocsirol.

A harmadik csoport drágakövek csempészésével foglalkozik Indiából. Ezra Zazara és Nadzsi Svo indiai olékat tíz napra, Jákov Polát ugyancsak indiai olé pedig öt napra tartóztatták le. A rendőrség megbízottja elmondotta, hogy az utóbbi két hétben szervezett drágakövecsempészbanda működött Izraelben.

Frigidaire és motorkerékpárok

Ugyanaz nap a járásbíró-ság kétezer font óvadék ellenében szabadlábra helyezte Jicchák Friedling telavivi lakost, aki május és augusztus között 40 Amcor gyártmányú frigidairt adott el kizsárlás útján. A gyanúsított akut tüdővészben szenved.

Ugyancsak szabadlábra helyezték Silvio Colombo olaszországi olé, aki Olasz-

Johnston Párizsban

Páris (UP). Eric Johnston tegnap Párisba érkezett, ahonnan Genfben, majd a Közelkeletre folytatja útját. Johnston először Transzjordániába készült, de valószínűleg néhány nappal elhalasztja érkezését, hogy bejárja Transzjordánia, Szíria, Libanon és Egyiptom külügyminiszterei megbeszédésének az eredményét. Ez a Beirutban folyó konferencia dönti el az arabok állásfoglalását a Jordán-tervvel szemben.

A bulgár mentegetőzés

Washington, (STA) — Az amerikai külügyminisztérium pénteken közölte a bulgár válaszjegyzék szövegét, amely az El-Al repülőgépekkel lelévése után benyújtott amerikai tiltakozójegyzékre válaszol. A jegyzék megállapítja, hogy a legutóbbi évben számos törvénytelen berepülést jegyeztek fel a bulgár határon, megnevezve az illetőket, megnevezve az illetőket, megnevezve az illetőket. Ezen berepülések során ejtőernyős szabotőrök bocsátottak le bulgár területekre. Ez ellen a bulgár kormány több ízben is tiltakozott az UNO titkárságánál. Ez a helyzet megkövetelte, hogy lépéseket legyenek az állam biztonságának megvédésére. Ez a felezett létkör tette lehetővé a sajnálatos incidenst, amely az El-Al repülőgéppel történt.

A továbbiakban a jegyzék azt állítja, hogy az izraeli repülőgép mélyen behatolt a bulgár felségterületre és nem tett eleget a rádióon küldött felhívásnak, hogy szálljon le a legközelebbi repülőtéren. Mindamellett a bulgár kormány elismeri, hogy légharó egységei nem tettek meg mindent az izraeli repülőgépek leszállására kényeszerítésre. A bulgár kormány vállalja a felelősséget a szerencsétlenségért, sajnálatát fejezi ki az amerikai állampolgárok halála felett és teljes kártérítést ígér a hozzátartozóknak.

A Hitachdut Oléj Hungaria közleményei:

KÉSZÜLJÖN

a telavivi HOH nagyszabású kert mulatságára, az Amerikai Konszták Házában szeptember 6-án, este 9 órai kezdettel.

Hangulatról a rendezőség gondoskodik és különböző meglepetéseket tartogat a közönség számára. Oléj fogyasztást árak: A beléps jegy ára összesen: 2.- font. Ugyanakkor ott lesz a volt Muszokos első bajtársa táltákozója, melyre az ország minden táján óta Muszokos előjének, hogy évek óta nem látott barátalkal, akikkel annakidején együtt szendvécet — most együtt mulathassanak.

Tánc reggeli!

Jegyek kaphatók: „HADASH”, magyar kölcsönkönyvtár, Hayarkon 59. „D A A T”, magyar kölcsönkönyvtár, Rotschild 86. Jámbor, magyar kölcsönkönyvtár, Allenby 84. „TAAMI”, magyar kölcsönkönyvtár, Dizengoff 201. Böszl szalon, Pinksker 8. „Rococo” jegyiroda, Dizengoff 93. Cosmetika — Pedikúr szalon, Allenby 87. (déloldon is — telefon 59-85). A HOH központi irodájában, Lilitenblum-u. 33.), ahol egyttal asztalrendelések eszközölhetők. — Telefon: 62576. Rámát-Gában: „TEKLA”, Bialik-u. 56. sz. Rechnitz jegyiroda, Bialik 57.

NATANJA

A natanjai HOH szociális bizottsága minden hétfőn este tenetrendő a Donát-pensió kerthelyiségében. A legközelebbi tenesztüket augusztus 22-én, hétfőn este 8 órakor tartjuk meg. Kérjük tisztelt tagjainkat, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg. Vendégeket is szívesen látunk.

Legyetek segítségén a szociális bizottságnak!

HABIMAH

Haifa, aug. 21., vasárnap „En-Dor” BEAVOT HANEVEV (A „Telem” rendezésében) Amir, aug. 21., vasárnap LEAN KIRALY